

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1086

Na temelju članka 10. stavka 4., članka 11. stavka 5., članka 14. stavka 4. i članka 50. Zakona o biljnom zdravstvu (»Narodne novine«, br. 75/05, 25/09 i 55/11), ministar poljoprivrede donosi

NAREDBU

O PODUZIMANJU MJERA ZA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA I SUZBIJANJE ZLATNE ŽUTICE VINOVE LOZE

Sadržaj

Članak 1.

Ovom se Naredbom propisuju mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (*Grapevine flavescence dorée*) koju uzrokuje fitoplazma 'Candidatus *Phytoplasma vitis*' (u daljnjem tekstu: štetni organizam).

Biljke domaćini i vektor

Članak 2.

(1) Biljke domaćini štetnog organizma u smislu ove Naredbe jesu:

1. glavne biljke domaćini štetnog organizma jesu vinova loza (*Vitis vinifera*) te ostale vrste i križanci iz roda *Vitis* (u daljnjem tekstu: glavne biljke domaćini).
2. sporedna biljka domaćin štetnog organizma je obična pavitina (*Clematis vitalba*)

(2) Vektor štetnog organizma, u smislu ove Naredbe, jest američki cvrčak (*Scaphoideus titanus*) (u daljnjem tekstu: vektor).

Pojmovi

Članak 3.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj Naredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) *demarkirano područje* je područje koje uključuje jedno ili više zaraženih područja i sigurnosno područje koje ih okružuje,
- 2) *zaraženo područje* je područje u kojem je laboratorijskom analizom potvrđena prisutnost štetnog organizma i u kojem se provode mjere iskorjenjivanja štetnog organizma,
- 3) *sigurnosno područje* je područje koje okružuje jedno ili više zaraženih područja i u kojemu nije potvrđena prisutnost štetnog organizma, a u kojem se provode mjere sprječavanja širenja štetnog organizma,
- 4) *nezaraženo područje* je područje izvan demarkiranoga,
- 5) *posjednik bilja* je svaka fizička ili pravna osoba koja posjeduje ili proizvodi biljke domaćine ili na neki drugi način njima raspolaže,

6) *zapuštteni vinograd* jest vinograd koji se redovito ne obrađuje i ne održava i/ili u kojem najmanje prethodne godine nije obavljena zimska rezidba i/ili je zemljište zaraslo, neovisno o eventualnoj promjeni kulture na poljoprivrednom zemljištu ili promjeni namjene poljoprivrednoga zemljišta.

Postupak u slučaju sumnje u zarazu

Članak 4.

(1) Ako posjednik bilja ili bilo koja druga osoba zbog prirode svojega posla posumnjaju na zarazu biljaka domaćina štetnim organizmom, o tome su obvezni odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora ili Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo – Zavod za zaštitu bilja (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) Ako Savjetodavna služba u okviru obavljanja redovitih poslova iz svoje nadležnosti posumnja na zarazu štetnim organizmom, o tome je obvezna odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

(3) U slučaju sumnje na zarazu nadležni fitosanitarni inspektor ili stručnjak Zavoda uzet će službeni uzorak biljke domaćina i poslati ga na laboratorijsku analizu. Pritom će utvrditi broj biljaka sa simptomima koji upućuju na sumnju na zarazu štetnim organizmom te ih na prikladan način označiti, a podatak o broju biljaka sa simptomima unijeti u zapisnik.

(4) Ako je službeni uzorak uzet u rasadniku ili matičnom nasadu, fitosanitarni inspektor će do dobivanja rezultata laboratorijske analize zabraniti premještanje sadnog materijala glavnih biljaka domaćina ili dijelova za razmnožavanje.

(5) Laboratorijsku analizu iz stavka 3. ovoga članka provodi Zavod.

(6) O rezultatima analize Zavod obavezan je odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora i nadležnu upravu Ministarstva poljoprivrede (u daljnjem tekstu: nadležna Uprava).

(7) Ako se laboratorijskom analizom uzorka biljaka domaćina utvrdi zaraza štetnim organizmom, nadležni će fitosanitarni inspektor narediti propisane fitosanitarne mjere i o tome obavijestiti nadležnu upravu.

Posebni nadzor

Članak 5.

Radi utvrđivanja prisutnosti i sprječavanja širenja štetnog organizma provodi se posebni nadzor u skladu s godišnjim programom donesenim na temelju Zakona o biljnom zdravlju (»Narodne novine«, br. 75/05, 25/09 i 55/11).

Odluka o određivanju demarkiranih područja

Članak 6.

(1) Ako se tijekom provođenja posebnog nadzora, redovitih zdravstvenih pregleda ili drugih vrsta pregleda utvrdi prisutnost štetnog organizma na vinovoj lozi, ministar poljoprivrede (u daljnjem tekstu: ministar) će odlukom uspostaviti demarkirano područje koje obuhvaća:

- zaraženo područje širine najmanje 1 km od mjesta na kojem je utvrđena prisutnost štetnog organizma i
- sigurnosno područje širine najmanje 5 km od granice zaraženog područja.

(2) Ako se tijekom dvije godine nakon posljednjeg nalaza štetnog organizma ne utvrdi ponovno njegova prisutnost, ukida se demarkirano područje iz stavka 1. ovog članka, a mjere iz članaka 8. i 9. ove Naredbe prestaju se primjenjivati.

(3) Odluka o određivanju demarkiranih područja donosi se najmanje jedanput godišnje i objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Postupak u slučaju nalaza štetnog organizma na običnoj pavitini

Članak 7.

Ako se provođenjem posebnog nadzora ili drugim vrstama pregleda utvrdi prisutnost štetnog organizma na običnoj pavitini biljci, provode se vizualni pregledi vinograda, matičnjaka i rasadnika vinove loze u pojasu širine najmanje 500 m oko područja u kojem je utvrđena njegova prisutnost, radi utvrđivanja moguće prisutnosti štetnog organizma.

Mjere u zaraženom području

Članak 8.

(1) Radi iskorjenjivanja, sprječavanja širenja i suzbijanja štetnog organizma u zaraženom području, nadležni će fitosanitarni inspektor posjednicima bilja:

- narediti uklanjanje i uništavanje pojedinačnih zaraženih trsova, loznih cijepova i zaraženih matičnih trsova zajedno s korijenom, za koje je laboratorijskom analizom potvrđeno da su zaraženi štetnim organizmom,
- narediti uklanjanje i uništavanje pojedinačnih trsova i matičnih trsova zajedno s korijenom koji pokazuju simptome koji upućuju na zarazu štetnim organizmom, i to kod svih posjednika bilja, bez potvrđivanja zaraze laboratorijskom analizom,
- ako je u vinogradu, matičnom nasadu ili rasadniku vinove loze više od 20 % trsova koji pokazuju simptome zaraze štetnim organizmom ovisno o potrebi uzeti dodatne uzorke za laboratorijsku analizu i narediti mjere koje se temelje na procjeni rizika, stručnog mišljenja i preporuke Zavoda,
- zabraniti premještanje izvan zaraženog područja sadnog materijala glavnih biljaka domaćina, uključujući i dijelove za razmnožavanje,
- narediti krčenje zapuštenih vinograda i uništavanje obične pavitine domaćina bez prethodnog potvrđivanja zaraze laboratorijskom analizom.

(2) Iznimno od stavka 1. podstavka 4. ovog članka, fitosanitarni inspektor dopustit će na zahtjev posjednika bilja premještanje izvan zaraženog područja sadnog materijala, uključujući i dijelove za razmnožavanje, u sljedećim slučajevima:

1. ako u rasadnicima vinove loze i matičnim nasadima tijekom posljednjeg vegetacijskog ciklusa nije potvrđena zaraza štetnim organizmom ili je u prethodnim godinama potvrđena, ali je uspješno iskorijenjena, što je potvrđeno vizualnim pregledima i laboratorijskim analizama nasumično uzetih uzoraka i,
2. ako je fitosanitarni inspektor ili stručnjak Zavoda utvrdio da su u pojasu od 100 metara oko rasadnika uklonjene sve biljke domaćini sa simptomima zaraze i,
3. ako u rasadnicima vinove loze i matičnim nasadima nije bilo vektora, što je potvrđeno sustavnim praćenjem žutim ljepljivim pločama, koje daje na uvid fitosanitarnom inspektoru ili stručnjaku Zavoda.

(3) Iznimno od odredbi stavka 2. ovoga članka, fitosanitarni inspektor ili stručnjak Zavoda će dozvoliti premještanje izvan zaraženog područja sadnog materijala uključujući i dijelove za razmnožavanje u slučaju, ako je posjednik bilja, odgovorna osoba za zdravstvenu zaštitu bilja u rasadniku ili drugi provoditelj ovlašten za tretiranje, proveo tretiranje vrućom vodom prema EPPO metodi: »Hot Water Treatment« (EPPO Bulletin 42 (3:490-492) iz 2012. godine.

(4) Posjednik bilja iz stavka 3. je dužan voditi evidenciju koja sadrži podatke o provedenoj metodi tretiranja, ovlaštenom provoditelju za tretiranje, kombinaciji temperature i vremena tretiranja, količini tretiranog sadnog materijala. Posjednik bilja mora najmanje tri godine čuvati dokumentaciju koja se odnosi na tretiranje iz stavka 3. ovog članka.

Preventivne mjere u zaraženom području

Članak 9.

Radi sprječavanja širenja štetnog organizma u zaraženom području, posjednici bilja su obvezni provoditi sljedeće preventivne mjere:

- sustavno pratiti pojavu simptoma zaraze štetnim organizmom na biljkama domaćinima.
- redovito pratiti prisutnost vektora postavljanjem žutih ljepljivih ploča,
- suzbijati vektora u vinogradima i rasadnicima vinove loze prema programu suzbijanja iz članka 14. ove Naredbe.

Preventivne mjere u sigurnosnom području

Članak 10.

(1) Radi sprječavanja širenja štetnog organizma u sigurnosnom području, posjednici su obvezni provoditi sljedeće preventivne mjere:

- sustavno pratiti pojavu simptoma zaraze štetnim organizmom na biljkama domaćinima,
- redovito pratiti prisutnost vektora postavljanjem žutih ljepljivih ploča,
- suzbijati vektora u vinogradima i rasadnicima vinove loze prema programu suzbijanja iz članka 14. ove Naredbe.

(2) Savjetodavna će služba u okviru obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti, sustavno pratiti pojavu simptoma zaraze štetnim organizmom na vinovoj lozi u sigurnosnom području. U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom o tome će odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Preventivne mjere u nezaraženom području

Članak 11.

(1) Radi sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma u nezaraženom području, posjednici bilja obvezni su provoditi sljedeće preventivne mjere:

- sustavno pratiti pojavu simptoma zaraze štetnim organizmom na biljkama domaćinima,
- redovito pratiti prisutnost vektora postavljanjem žutih ljepljivih ploča u rasadnicima vinove loze,
- redovito suzbijati vektora u rasadnicima vinove loze, prema programu suzbijanja iz članka 14. ove Naredbe.

(2) Savjetodavna će služba u okviru obavljanja redovnih poslova iz svoje nadležnosti, sustavno pratiti pojavu simptoma zaraze štetnim organizmom na vinovoj lozi u nezaraženom području. U slučaju sumnje na zarazu štetnim organizmom o tome će odmah obavijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Mjere u zapuštenim vinogradima u sigurnosnom i nezaraženom području

Članak 12.

(1) Fitosanitarni inspektor će narediti posjedniku zapuštenog vinograda u sigurnosnom području da ga u određenom roku privede kulturi te ga redovito obrađuje i održava.

(2) Ako posjednik bilja ne provede mjere iz stavka 1. ovoga članka, fitosanitarni inspektor će bez prethodnog potvrđivanja zaraze laboratorijskom analizom narediti krčenje zapuštenog vinograda i drugih biljaka domaćina.

(3) Ako posjednik bilja ili bilo koja druga osoba nađe zapušteni vinograd izvan demarkiranog područja o tome mora obavijestiti nadležnog poljoprivrednog inspektora.

(4) Jedinice lokalne samouprave obvezne su pružiti pomoć fitosanitarnom inspektoru u pronalaženju zapuštenih vinograda i otkrivanju posjednika zapuštenih vinograda.

Provedba mjera prije proglašenja demarkiranih područja

Članak 13.

Ne uzimajući u obzir odredbe Odluke iz članka 6. stavka 3. ove Naredbe, u slučaju da se laboratorijskom analizom potvrdi prisutnost štetnog organizma izvan zaraženog područja fitosanitarni inspektor će, do donošenja nove Odluke narediti mjere propisane za zaraženo područje.

Program suzbijanja vektora

Članak 14.

(1) Program suzbijanja vektora u vinogradima provodi se u najmanje dva tretiranja:

- prvo tretiranje obavlja se nakon cvatnje, u prvoj polovici lipnja,
- drugo tretiranje obavlja se dva do tri tjedna nakon prvog,

– treće tretiranje obavlja se krajem srpnja ili početkom kolovoza ako se tijekom srpnja ulovi tjedno četiri ili više odraslih oblika vektora po jednoj žutoj ljepljivoj ploči.

(2) Program suzbijanja vektora u rasadnicima vinove loze obuhvaća sva tri tretiranja iz stavka 1. ovog članka.

(3) Rokovi suzbijanja vektora objavljuju se na web-stranici Savjetodavne službe i Zavoda.

(4) Za suzbijanje vektora koriste se insekticidi koji su registrirani za tu namjenu. Popis registriranih sredstava za zaštitu bilja za suzbijanje vektora objavljuje se na web-stranici Ministarstva poljoprivrede (»FIS tražilica«).

Akcijski plan

Članak 15.

(1) Radi učinkovitog suzbijanja zlatne žutice vinove loze ministar donosi Akcijski plan suzbijanja žutice vinove loze (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

(2) Akcijskim planom određuju se sve aktivnosti koje treba poduzeti radi provedbe fitosanitarnih mjera, nositelji i provoditelji akcijskog plana, rokovi te nadležnost i odgovornost pojedinih sudionika.

(3) Ovisno o situaciji, ministar donosi izmjene i dopune Akcijskog plana.

Inspeksijski nadzor

Članak 16.

Inspeksijski nadzor nad provedbom mjera propisanih ovom Naredbom provodi fitosanitarna inspekcija.

Troškovi suzbijanja

Članak 17.

Posjednici bilja snose troškove provedbe mjera propisanih člancima 8., 9., 10., 11., 12. i 13. ove Naredbe.

Završne odredbe

Članak 18.

Danom stupanja na snagu ove Naredbe, prestaje važiti Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze, koju prouzrokuje štetni organizam Grapevine flavescence dorée MLO (»Narodne novine«, broj 7/13).

Članak 19.

Ova Naredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/16-01/62

Urbroj: 525-07/1320-17-4

Zagreb, 24. travnja 2017.

Ministar poljoprivrede

Tomislav Tolušić, dipl. iur., v. r